

## I UVOD

U posljednje dvije decenije finansijski sistem je pretrpio značajne strukturne promjene. Brz razvoj finansijskog tržišta u razvijenim zemljama zahtijevao je razvoj savremenog međunarodnog finansijskog sistema kao i razvoj pripadajućih institucija tog sistema koje mogu da prate potrebe investitora i korisnika kapitala. Porast međunarodnih finansijskih tokova, potpomognut liberalizacijom i privatizacijom finansijskih tržišta promijenio je zakonitost tržišta i njegovo okruženje.

Razvoj računarske tehnologije omogućio je nestajanje granica između nacionalnog i svjetskog tržišta i privrednim kompanijama i finansijskim institucijama stvorio nezamislive mogućnosti poslovanja. Najvažnije promjene se javljaju u regulaciji poslovanja finansijskih institucija, finansijskim inovacijama i novim proizvodima.

Promjene u finansijskim sistemima se uočavaju na finansijskim instrumentima, u tehnologijama i tehnikama finansiranja, u pojavi novih finansijskih institucija i u velikim promjenama u regulaciji finansijskih institucija. U svjetu je sve više internacionalnih banaka. To su banke koje iz pomoć kompanija čerki posluju i u drugim zemljama. Prednosti globalne orijentacije, među finansijskim institucijama najviše prepoznaju i koriste banke koje posluju širom svijeta. Izlaskom na svjetsko tržište internacionalne banke povećavaju likvidnost i cijenu sopstvenih akcija. Ostvaruju velike prihode, kontrole su blaže u odnosu na kontrolni sistem matične države.

Velike banke su prve koje su reagovala na promjene u okruženju, jer su i bile najviše izložene posljedicama tih promjena. One su imale i najveću koncentraciju stručnjaka koji su mogli da ocijene situaciju i daju stručne odgovore na faktore iz okruženja. Pod uticajem internacionalizacije i globalizacije, informatičke revolucije, povećanja konkurencija i koncentracija u bankarstvu, tradicionalno bankarsko poslovanje se mijenja u savremeno što podrazumjeva promjenu cjelokupne poslovne filozofije na kojoj je počivalo tradicionalno bankarstvo.

Savremeno bankarstvo karakterišu savremeni bankarski poslovi kao što su lizing, faktoring, forfeting koji konkurišu klasičnim bankarskim proizvodima. Pojava novih finansijskih instrumenata kao što su fjučersi, forvardi, opcije, svopovi konkurišu tradicionalnim bankarskim proizvodima i sve manje ostavljaju mjesta za tradicionalno bankarstvo. Na promjenu poslovne filozofije bankarskog sektora uticala je i pojava parabankarskih institucija – investicionih i penzionih fondova, brokersko-dilerskih društava, ustanova koje se bave poslovima kliringa, lizing kompanijama faktoring i forfeting institucija i drugih institucija.

Zbog svih navedenih faktora, tradicionalno bankarsko poslovanje doživljava promjene u vidu poslovne filozofije i shvatanja klijentovih želja i potreba. Novi bankarski poslovi i proizvodi predstavljaju odgovor banke na promjene u okruženju i alternativu za očuvanje konkurentске pozicije na tržištu finansijskih usluga.

Bankarski proizvod je izraz nove poslovne filozofije banaka, koja obuhvata sve nivoe bankarskog poslovanja, od poslova sa stanovništvom, privredom do međunarodnog bankarstva, preko obuke kadrova, eksternog i internog marketinga do novih menadžerskih pristupa.

Bankarstvo je dio ukupnog finansijskog sistema, predstavlja osnov ekonomije jedne zemlje. Banke su monetarne ustanove i novčana preduzeća bez čije uloge se nemože zamisliti funkcionisanje privredne aktivnosti, jer je njihova osnovna funkcija snadbjevanje reprodukcije potrebnom količinom novca i kredita.

### **1.1.Opis problema**

Osnovna funkcija finansijskog tržišta je povezivanje svih subjekata privrednog društva i života koji u određenom trenutku imaju višak finansijskih sredstava sa subjektima kojima su ta sredstva potrebna. Učesnici koji djeluju na finansijskom tržištu različiti su i zavise od razvijenosti finansijskog sistema. Za uspješnu privredu i ekonomski rast značajna je efikasnost finansijskog sistema, finansijskog tržišta i efikasan protok zadovoljavanja potreba učesnika unutar tog sistema.

### **1.2.Cilj rada**

Cilj rada je da se predstave osnovne karakteristike banke kao finansijske institucije, njene aktivnosti i zadaci i uloga u cijelokupnom privrednom i razvojnem sistemu jedne zemlje

### **1.3.Hipoteza**

Radna hipoteza glasi: Kreditna funkcija je osnovna poslovna funkcija banke i ona predstavlja osnovnu funkciju poslovanja bankarskog sektora Republike Srpske. Klasičnim bankarskim proizvodima, konkurišu savremeni bankarski poslovi : lizing, faktoring, forfeting, franšizing i konsalting poslovi koji mijenjaju filozofiju tradicionalnog bankarskog poslovanja u poslovnu filozofiju svatanja klijentovih želja i potreba.

### **1.4. Metode, tehnike i instrumenti za prikupljanje podataka**

Metode koje su korištene u izradi ovog rada su: metoda analize - analiza je misaono, teorijsko i praktično rastavljanje svake složene spoznaje na njene faktore ili na sastavne dijelove, momente i aspekte i metoda sinteze - sinteza je povezivanje analizom dobijenih elemenata .

### **1.5.Struktura rada**

Rad ima pet dijelova:

U prvom dijelu, *Uvodu*, definisan je problem i predmet istraživanja, cilj i osnovna hipoteza, metode i sadržaj pojedinih dijelova rada.

Drugi dio se odnosi na, *Pojam i vrste banaka*, i definisanje bankarskih poslova.

Treći dio objašnjava: *Savremeni bankarski poslovi-proizvodi*, lizing, faktoring, forfeting, franšizing, konsalting te njihove karakteristike.

Četvrti dio obuhvata: *Analizu aktive banaka Republike Srpske*,

Peti dio, *Zaključak*, predstavlja sintezu izlaganja ovog rada, čime je potvrđena postavljena hipoteza.